

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ГО «МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ
ОСВІТИ І НАУКИ»

ВГО «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії і практики іноземних мов та
методики викладання

Кафедра іноземної та української філології

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти та молодих вчених

Рівне, 20 травня 2025

УДК 81'243
А 43

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

МИХАЛЬЧУК Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор кафедри теорії і практики іноземних мов та методики викладання (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступники головного редактора:

БИГУНОВ Дмитро Олександрович – кандидат психологічних наук, доцент кафедри теорії і практики іноземних мов та методики викладання (Рівненський державний гуманітарний університет);

ІВАШКЕВИЧ Ернест Едуардович – кандидат психологічних наук, доцент кафедри теорії і практики іноземних мов та методики викладання (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

ПАВЕЛКІВ Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, академік Академії наук Вищої школи України, в.о. ректора Рівненського державного гуманітарного університету;

НИКОЛАЙЧУК Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан філологічного факультету (Рівненський державний гуманітарний університет);

ГЕРАСИМЧУК Галина Андріївна – кандидат технічних наук, доцент, декан факультету цифрових, освітніх та соціальних технологій Луцького національного технічного університету;

БЕЗКОРОВАЙНА Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і практики іноземних мов та методики викладання (Рівненський державний гуманітарний університет);

МАРТИНЮК Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземної та української філології (Луцький національний технічний університет);

ГУБІНА Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри іноземної та української філології (Луцький національний технічний університет);

КАЛІНІЧЕНКО Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології (Рівненський державний гуманітарний університет).

Актуальні проблеми сучасної іноземної філології: матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищ. освіти та молодих вчених, м. Рівне, 20 трав. 2025 р. Рівне, 2025. 155, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 29.05.2025 р.).

До збірника увійшли матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених «Актуальні проблеми сучасної іноземної філології», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

Відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, відсутність плагіату і коректність висновків, правильність цитування наукових джерел і посилання на них несе автор і науковий керівник. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

Ілона Гаврилович

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

Науковий керівник: д-р психол. наук, проф. Н.О. Михальчук

ПРОБЛЕМА НАВЧАННЯ ЧИТАННЮ ЯК ВИДУ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДЛІТКІВ ЗА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

В програмі середніх навчальних закладів читання текстів в процесі вивчення іноземної мови надається одне з перших місць. Адже саме читання текстів має широке застосування в майбутній професійній діяльності студентів. Як і будь-яка інша діяльність, читання спрямовано на отримання певного результату; таким результатом є розуміння змісту тексту. Тому читання завжди повинно бути орієнтовано на отримання цього результату і має оцінюватись в першу чергу по цьому показнику.

Однак для того, щоб учні сприймали читання як діяльність, яка відповідає рівню їх інтелектуального розвитку, необхідно дотримуватись таких умов:

1. Вся робота по читанню текстів повинна бути спрямована на створення у школяра впевненості в тому, що він може читати. Для цього мають бути підібрані відповідні матеріали для читання та завдання для перевірки їх розуміння.
2. Зміст текстів, що вивчаються має обирати сам учень серед декількох рівних по важкості текстів. Вибір тексту – це ситуація, в якій студент повинен сам визначити для себе значимість текстів. Цей вибір супроводжується поясненням причин відхилення текстів з числа запропонованих.
3. Фактичний матеріал, що міститься в текстах на іноземній мові має бути підібраний таким чином, щоб він міг використовуватися учнями і в іншій галузі учбової діяльності. Наприклад, по узгодженню з профільюючими кафедрами учні читають той чи інший матеріал, необхідний їм для дослідницької роботи.
4. Завдання, що ставляться перед читанням тексту на іноземній мові, мають бути відповідні до тих, з якими школяр зустрічається при читанні на рідній мові, – отримати певну інформацію, оцінити точку зору автора, факти, що наводяться в тексті, і т. ін.
5. Учень повинен чітко усвідомлювати результат, який від нього чекають внаслідок його діяльності, інакше кажучи, він повинен бути впевнений, що від нього вимагається розуміння тексту, а не щось інше (наприклад, відтворення мови тексту). Тільки в цьому випадку можна розраховувати на те, що в нього поступово напрацюються навички зрілого читання. Подібна впевненість з'явиться лише в тому випадку, якщо викладач перевіряючи ступінь розуміння тексту, дещо зупинить роботу над мовним матеріалом і спрямує всю увагу школяра на вирішення завдань, зв'язаних з розумінням прочитаного (Mykhalchuk & Danchuk, 2021).

Зрештою, для того щоб учні сприймали читання на іноземній мові як мовну діяльність, а не як вправу, необхідно дотримуватись і деяких організаційних моментів: текст завжди повинен бути цілісною змістовою одиницею, тому бажано читати його повністю і за один раз.

Звернемося тепер до плану змісту тексту, який являє собою складну системну будову. Основними компонентами змісту є лексичні одиниці, що закріплюють в мові своїми значеннями поняття і уявлення о предметах і явищах навколишнього світу. Однак сума значень ще не являє собою змісту тексту і навіть окремої фрази. Необхідним є здійснення цілої системи кодових перетворень, за допомогою яких з окремих значень змістових комплексів, що “охоплюють” фрази, їх єдність, формуються ансамблі та цілий текст. В результаті першого кодового переходу утворюється відносно сформований зміст фрази, потім – змістовий блок, що охоплює єдність фраз і ансамбль, і зрештою, як наслідок – формування на протязі всього тексту змістового поля (або змістової моделі). Слід

враховувати, що текст містить також власний ідейно-смісловий зміст. Він може бути експліцитно виражений в тексті або тільки матись на увазі, складаючись з елементів контексту і підтексту. В будь якому випадку ідея тексту – це головний його компонент, до вираження якої спрямовує зусилля автор в інформаційному і комунікативному плані, ради чого створюється текст. Повноцінне сприйняття та розуміння тексту настає тоді коли читач оволодіває кодом ідей. Код ідей також сприяє найбільш узагальненому, компресированому й мобільному зберігання та використанню текстової інформації.

Всі тексти мають між собою багато спільного, вони підпорядковуються правилам структурної і смислової організації, відповідають деяким схемам композиційної будови. Разом з тим кожен текст є неповторним по набору структурних елементів, мовних одиниць і по змісту. Розвиток навиків орієнтуватися в текстовому полі позитивно позначається на повноцінному сприйнятті і продуктивній переробці лексико-граматичного матеріалу, його адекватній смисловій інтерпретації.

Однак, слід визнати, що неможливо безпосередньо керувати психічними процесами учня, які мають місце під час читання. Можна лише враховувати фактори, що впливають на читання, та використовуючи їх, певним чином впливати на школярів, створюючи багато раз певні умови та вимагаючи певного результату, перед цим навчивши їх, на вправах, необхідним операціям.

Розуміння тексту залежить не тільки від його змістовності, композиційно-змістової структури і мовного вираження змістових відносин. Розуміння визначається також тим, наскільки лексика і граматики тексту відповідає тій лексиці і граматиці якою володіє здобувач освіти (Mykhalchuk, Ivashkevych Er., Nohachevska, Nabochuk & Voitenko, 2021), тобто наскільки лексика і граматики іноземної мови наближені до рідної мови реципієнта.

В практиці навчання читанню рідко буває так, щоб студент знав та розумів абсолютно усі слова, що зустрічаються в тексті. Практика показує, що реципієнт може зрозуміти текст, який містить деякий відсоток незнайомої лексики, адже окремі слова самі по собі володіють певною вірогідністю розуміння.

Крім того, в тексті може зустрітися незнайома або забута граматична конструкція. Основою для розуміння нового граматичного явища в іноземній мові можуть бути також і граматичні явища всередині самої мови, що вивчається. Вони також можуть бути аналогічні по формі і значенню до вже вивчених форм, або до форм рідної мови, бути частково аналогічними чи не мати ні якої аналогії з явищами рідної мови, та мови що вивчається (Mykhalchuk & Koval, 2021).

Таким чином, в процесі навчання читанню потрібно давати тексти, що частково включають незнайому лексику і граматику. Причому одні явища будуть зрозумілі легше, інші важче. Одні з них будуть зрозумілі без перекладу і не будуть погіршувати розуміння всього тексту, інші вимагатимуть перекладу. Необхідно, щоб учні напрацьовували звичку розуміти текст без перекладу, включаючи незнайомі їм мовні явища на основі здогадки про значення. Для цього слід розробити систему вправ, де вимагається здогадка для розуміння контексту, що містить незнайому лексику або граматичні явища. Але для цього потрібно з'ясувати що впливає на якість сприйняття та розуміння на психологічному рівні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Mykhalchuk, Nataliia & Danchuk, Yuliia (2021). Effective classroom management as a way to teach pupils to understand novels. Збірник наукових праць “Проблеми сучасної психології”, 53, 191–211. <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2021-53.191-211>.
2. Mykhalchuk, Nataliia & Koval, Iryna (2021). Psychological ways of understanding textual reality of the novel. Збірник наукових праць “Проблеми сучасної психології”, 54, 93–115. <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2021-54.93-115>.
3. Mykhalchuk, Nataliia, Ivashkevych, Ernest, Nohachevska, Inna, Nabochuk, Alexander & Voitenko, Oksana (2021). Psycholinguistic Mechanisms of Understanding Contemporary

Poetry by Future Philologists. PSYCHOLINGUISTICS, 30(1), 139–179.
<https://doi.org/10.31470/2309-1797-2021-30-1-139-179>. Retrieved from <https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/1205>.

ЗМІСТ

Секція 1. Фонетична, лексична та граматична системи мови і методи їх досліджень.....	3
Яна Боднар.....	3
Олександра Жавко	6
Олена Жолобчук	8
Карина Зелінська.....	11
Daryna Kalish, Yana Voitovych.....	13
Інна Ковальчук, Яна Боднар	15
Поліна Мільнічук.....	18
Дарія Нагорна.....	20
Дарина Терета	22
Секція 2. Міжкультурна комунікація в аспекті сучасних лінгвістичних досліджень	24
Alvina Alyieva, Ielyzaveta Matat-Vikhlyantseva.....	24
Секція 3. Теорія і практика перекладу	26
Денис Біляк.....	26
Наталія Захарчук.....	28
Данило Михальчук	30
Данило Тарасюк.....	32
Софія Томчук	34
Секція 4. Актуальні проблеми літературознавства, психолінгвістики і сучасної психологічної практики	39
Тетяна Гаврилюк.....	39
Дарина Джуган.....	41
Марія Дзюба	44
Анастасія Жуковська	46
Інна Ковальчук.....	50
Анастасія Левицька	52
Павло Пшонік.....	54
Юлія Сичевська	56
Віолетта Солончук.....	59
Секція 5. Новітні методики навчання іноземних мов.....	61
Ганна Андрощук	61
Олександр Антонюк	63
Андрій Бриковець	65
Катерина Василюк, Марина Богачик	67
Мирослава Вишневіч	69
Ілона Гаврилович	71
Ілона Генік.....	74

Владислава Герук.....	77
Тетяна Головенко.....	80
Софія Гудовсек	82
Юлія Демчук	84
Мирослава Денисюк.....	86
Інна Дорошко	89
Іванна Жабчик.....	91
Серафіма Захарченко.....	93
Карина Каплюк	96
Світлана Кирилюк	97
Леся Корольчук.....	100
Anastasiia Koulyk.....	102
Олег Леоновець, Ольга Безкоровайна	104
Єлизавета Люклянчук	109
Інна Міщук, Аліна Задорожна.....	112
Богдана Мовчан	114
Дана Мучак.....	117
Анастасія Неродик.....	119
Лілія Нечипорук.....	121
Софія Нікіфорова, Олена Касаткіна-Кубишкіна	123
Юрій Парета	126
Тетяна Пелишок.....	129
Людмила Петрусь	131
Яна Пишняк, Ольга Безкоровайна	134
Uliana Polikovska.....	136
Софія Романович	138
Олександр Руденко, Ірина Забіяка.....	140
Олеся Савюк.....	143
Ілона Семенюк	146
Анна Тригуба	147
Анастасія Федорук.....	150
Dariia Yakovenko	152